

LATGALES PLĀNOŠANAS REĢIONS

Reģ. Nr.90002181025 Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV-4601 Tel/Fax:+371 64624300
e-pasts: latgale@latgale.lv www.latgale.lv

DAUGAVPILĪ

2011.gada 6.decembrī
Nr.2–4.3/490

Pēc pievienotā saraksta

Par Kohēzijas politikas atbalstāmajām jomām Latvijā pēc 2013. gada

2011.gada 25.novembrī Daugavpilī biedrība "Baltijas Starptautiskais Ekonomikas Politikas Studiju Centrs" (BICEPS) rīkoja jau piekto reģionālo diskusiju par prioritātēm, kas var kalpot par pamatu Eiropas Savienības (ES) Kohēzijas politikas (Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda) finansējuma sadalījumam Latvijā 2014.–2020.gada plānošanas periodā. Diskusijā, kurā tika plaši pārstāvētas Latgales plānošanas reģiona pašvaldības, uzņēmēji, NVO, reģiona augstskolas un sociālie partneri, ar nožēlu bija jākonstatē, ka BICEPS pētnieku piedāvātajā prioritāro nozaru sarakstā reģionālā attīstība nav minēta vispār. Tā vietā tiek piedāvāts Kohēzijas politikas finansējumam virzīt tikai atsevišķu prioritāšu skaitu ar mērķi koncentrēt finanšu resursus. BICEPS piedāvājumā, ar kuru Kohēzijas politikas finansējumam tiek virzīti tikai atsevišķi prioritāri virzieni, tiks vēl vairāk koncentrēti ES fondu pieejamie finanšu līdzekļi vertikālā griezumā. Tas draud ar pieejamo resursu un līdz ar to investīciju projektu pārtraukšanu reģionos un attālinātajās teritorijās vismaz turpmākos 6 gadus, kā rezultātā neizbēgami var tik apdraudēta šo teritoriju turpmākā attīstība un daudzos gadījumos var iezīmēties ļoti nelabvēlīgas tendences. Jāatzīmē, ka iekšzemes kopprodukta (IKP) rādītājs uz vienu iedzīvotāju Latgalē salīdzinoši ar pārējām valsts teritorijām ilgstoši saglabājas viszemākajā līmenī. Kā zināms, IKP atšķirību izlīdzināšana ir viens no ES Kohēzijas politikas galvenajiem uzdevumiem, un, ar ES fondu līdzekļiem veicinot reģionu attīstību, tam šim mērķim ir jākalpo arī Latvijā.

Latgales plānošanas reģiona (LPR) Attīstības padome (ko saskaņā ar Reģionālās attīstības likumu veido un pārstāv visas Latgales reģiona pašvaldības) kopā ar sadarbības partneriem – reģionālajām augstskolām Daugavpils Universitāti un Rēzeknes augstskolu, Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas pārvaldi aicina vērēt uzmanību uz šobrīd notiekošajām aktivitātēm Kohēzijas politikas atbalsta jomu noteikšanai Latvijā 2014.-2020.gada ES fondu plānošanas periodā.

2007.-2013.gada plānošanas perioda ES fondu apguves pieredze rāda, ka līdzšinējā ES fondu apguves pieeja – stingri vertikāli centralizētā – nedod pietiekamu attīstības stimulu un nepieciešamo izaugsmi uz vietas – reģionos un pašvaldībās. Šādā veidā plānojot ES fondu aktivitātes, netiek ievērtētas pašvaldībām un reģioniem aktuālās un vajadzīgās prioritātes. Tam pierādījums ir arī līdz šim **vienīgā** horizontālā ES fondu darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” Policentriskās attīstības prioritāte, kas ir guvusi vislielāko atzinību un devusi ievērojamu ieguldījumu gan pilsētu, gan apkārtējo teritoriju attīstībā tieši tāpēc, ka pašvaldībām saskaņā ar to attīstības programmām bija iespēja pieņemt neatkarīgus un ar nepieciešamību pamatotus lēmumus par līdzekļu izlietošanu, nevis pielāgoties kādai „dienas kārtībā” esošai vertikālajai aktivitātei un ieguldīt līdzekļus sadrumstaloti un bez pēctecības efekta. Šo pozitīvo pieredzi lūdzam ņemt vērā, plānojot virzienu un principus nākamajam ES fondu programmēšanas periodam, šo aktivitāti vēl vairāk attīstot un dodot attīstības iespējas bez izņēmuma visām pašvaldībām.

Latgales plānošanas reģions ar sadarbības partneriem kategoriski iebilst nostājai 2014.-2020.gada plānošanas periodā noteikt mazāku skaitu finansējamo prioritāšu, tādējādi izslēdzot horizontālo prioritāti „Reģionālā attīstība”, kā rezultātā tiktu samazinātas iespējas izlīdzināt reģionālās atšķirības un būtu apdraudēta sekmīgi uzsākto investīciju programmu izpilde.

Vispārējās ES fondu regulas projekta 99.pants nosaka nepieciešamību nodrošināt integrētas teritoriālās investīcijas, ja kāda pilsētas vai citas teritorijas attīstības stratēģija vai pakts paredz integrētu pieeju attīstības sekmēšanā, piesaistot ieguldījumus no vairākiem darbības programmas/u prioritārajiem virzieniem. Deklarācijā par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību (25.10.2011.) deklarēta apņemšanās „*ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodā atbalstīt un paplašināt valsts teritoriālās attīstības atbalsta programmas*”, kā arī „*ilglaicīgo negatīvo ekonomisko, sociālo un demogrāfisko tendenču kopuma pārvarēšanai Latgales reģionā ieviest īpašu vidēja termiņa attīstības instrumentu saskaņā ar apstiprināto Latgales reģiona attīstības stratēģiju un programmu, nodrošinot ekonomikas attīstību un investīciju piesaisti*”.

LPR 2010.gadā ir izstrādājis reģiona ilgtermiņa stratēģiju „**Latgales stratēģija 2030**” un „**Latgales plānošanas reģiona attīstības programmu 2010.-2017.gadam**” ar konkrētām desmit reģiona darbības programmām, kuru realizācija vērsta uz reģiona teritoriju interesēm nākamajā ES finanšu plānošanas periodā. Saskaņā Teritorijas attīstības plānošanas likumu visām pašvaldībām līdz nākamā plānošanas perioda sākumam būs izstrādāti ilgtspējīgas attīstības plānošanas dokumenti. Šo mērķu nodrošināšanai 72 vietējās pašvaldības ir ES finansējuma saņēmējas (kopsummā 2,5 milj. Ls) attīstības plānošanas dokumentu izstrādei ES fonda 1.5.3.2. aktivitātes "Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana" ietvaros, kuras mērķis ir paaugstināt teritorijas attīstības plānošanas kapacitāti, lai nodrošinātu kvalitatīvu nacionāla, reģionāla un vietēja līmeņa teritorijas attīstības plānošanas procesu. Tādējādi reģiona rīcībā jau pašlaik ir un pašvaldībām būs kvalitatīvi kompleksi integrēti attīstības plānošanas dokumenti, kas būs pamats reģiona un vietējās pašvaldības rīcību un investīciju mērķtiecīgai plānošanai atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm.

Līdz ar to, formulējot Valsts pozīciju pārrunās ar Eiropas Komisiju, kā arī plānojot Kohēzijas politikas finansējuma sadalījumam Latvijā 2014.–2020.gada plānošanas periodā, **Latgales plānošanas reģions lūdz atbildīgās iestādes izvirzīt un atbalstīt divus galvenos ES fondu apguves virzienus:**

- I. Nacionālās nozīmes un līmeņa programmas un prioritātes, kas tiks realizētas pēc nozaru principa, ievērojot nacionālās intereses un līdzsvarotu valsts attīstību;**
- II. Reģionālās attīstības programmas, kas balstītas uz stratēģiskiem un kompleksi integrētiem reģiona un pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem.**

Latgales plānošanas reģions ir pārliecināts, ka, vērtējot atbalstāmās jomas un to koncentrāciju, jāņem vērā gan nacionālā līmeņa intereses, gan arī teritoriju intereses, un to attīstībai nepieciešams noteikt papildus atbalsta virzienu „Reģionālā attīstība”. Uzskatām, ka nepieciešamā ES fondu līdzekļu koncentrācija var notikt arī pēc teritoriālā principa, ievērojot aktivitāšu ilgtspēju un lietderību visas valsts mērogā.

Ar cieņu,

Latgales plānošanas reģiona
Attīstības padomes priekšsēdētājs

Gunārs Upenieks

Ar vēstulē pausto viedokli ir pārstāvēti Latgales plānošanas reģions attīstības padomes locekļi un sadarbības partneri:

Daugavpils Universitātes rektors	Arvids Barševskis
Rēzeknes augstskolas rektors	Edmunds Teirumnieks
Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas Pārvaldes vadītāja	Sandra Ežmale
Daugavpils pilsētas domes priekšsēdētājas 1.vietnieks	Vitālijs Azarevičs
Rēzeknes pilsētas domes priekšsēdētājs	Aleksandrs Bartaševičs
Aglonas novada domes deputāts	Andris Badūns
Baltinavas novada domes priekšsēdētāja	Lidija Silīņa
Balvu novada domes priekšsēdētājs	Andris Kazinovskis
Ciblas novada domes priekšsēdētājs	Juris Dombrovskis
Dagdas novada domes priekšsēdētājs	Viktors Stikuts
Daugavpils novada domes priekšsēdētāja	Janīna Jalinska
Ilūkstes novada domes priekšsēdētājs	Stefans Rāzna
Kārsavas novada domes priekšsēdētāja	Ināra Silicka
Līvānu novada domes priekšsēdētājs	Andris Vaivods
Ludzas novada domes priekšsēdētāja	Alīna Gendele
Preiļu novada domes priekšsēdētājs	Aldis Adamovičs
Rēzeknes novada domes priekšsēdētājs	Monvids Švarcs
Riebiņu novada domes priekšsēdētājs	Ilmārs Meluškāns
Rugāju novada domes priekšsēdētāja	Rita Krēmere
Vārkavas novada domes priekšsēdētāja	Antra Vilcāne
Viļakas novada domes priekšsēdētājs	Sergejs Maksimovs
Viļānu novada domes priekšsēdētājs	Arnolds Pudulis
Zilupes novada domes priekšsēdētājs	Oļegs Agafonovs

LR Ministru Prezidentam V.Dombrovska k-gam
LR Saeimas frakcijām
LR Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai
LR Saeimas Eiropas lietu komisijai
LR Finanšu ministrijai
LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai
Eiropas Komisijas pārstāvniecībai Latvijā

Kopijas (elektroniski):
Latgales plānošanas reģiona pašvaldībām
Plānošanas reģioniem